

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра дитячої терапевтичної стоматології

з профілактикою стоматологічних захворювань

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ В.М.Бобирьов

“30” серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дитяча терапевтична стоматологія

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ 1201 Медицина _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ 7.12010005 Стоматологія _____

(шифр і назва спеціальності)

факультет (и) _____ стоматологічний, підготовки іноземних студентів _____

(назва факультету (ів))

Полтава – 2017 р.

Робоча програма з дитячої терапевтичної стоматології _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки 1201 Медицина, за спеціальністю 7.12010005 Стоматологія
„29” серпня 2017 р. – 49с.

Розробники: зав. кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань, професор, д.мед.н. Каськова Л.Ф., доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань, к. мед. н., Андріянова О.Ю.

Робоча програма розглянута і затверджена на засіданні кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Протокол від “29”серпня 2017 р. № 1

Завідувач кафедри _____ проф. Л.Ф Каськова.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Програму схвалено на засіданні циклової методичної комісії «Стоматологія»

«30» серпня 2017р., протокол №1

Голова циклової методичної комісії «Стоматологія»

д.м.н., проф. _____ Л.Ф. Каськова

Схвалено цикловою методичною комісією «Соціально-економічні дисципліни, іноземні та українська мови, фізичне виховання та кредитно-трансферна система організації навчання»

Протокол від “ ” 2017 р. № 1

Голова циклової методичної комісії

доцент _____ О.М. Беляєва
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

Секретар _____ К.С.Чуприна
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

© Л.Ф. Каськова, О.Ю. Андріянова, 2017

(ініціали та прізвища розробників)

© ВДНЗУ «УМСА», 2017

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань 1201 Медицина	Нормативна Вибіркова (потрібне підкреслити)
	Напрямок підготовки 1201 Медицина	
Модулів – 1	Спеціальність: 7.12010005 Стоматологія	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		5-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр
		9 та 10-й
Тижневих навчальних годин: Згідно розкладу затвердженого ректором академії	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Лекції
		8 год.
		Семінарські заняття
		0 год.
		Практичні заняття
		100 год.
		Самостійна робота
72 год.		
		Вид контролю: ПМК, державна атестація

Примітка:

Співвідношення (%) кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи: аудиторне навантаження – 63,7%, СРС – 36,3%.

2.

3.

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: полягає у вивченні студентами особливостей клініки, діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей різного віку та у підготовці лікаря, здатного після закінчення інтернатури працювати в лікувально-профілактичних стоматологічних установах різних рівнів. Акцент робиться на особливостях будови тимчасових і постійних зубів із сформованим та несформованим коренем, будови тканин пародонту та слизової оболонки в різні вікові періоди розвитку дитини, що у подальшому і визначатиме особливості техніки виконання тих або інших стоматологічних маніпуляцій.

Завдання Надати кожному студенту під час практичних занять можливість засвоїти теоретичний матеріал, оволодіти необхідними практичними вміннями та мануальними навичками щодо діагностики, лікування та профілактики безпосередньо на пацієнтах з метою їх подальшого застосування в клінічній практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. методи обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології
2. методи обстеження стоматологічного хворого, інтерпретацію результатів лабораторних та інструментальних досліджень
3. клінічний перебіг найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
4. провідні симптоми і синдроми у дитячій терапевтичній стоматології
5. принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології
6. методи проведення первинної та вторинної профілактики найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
7. Методи діагностики невідкладних станів в клініці дитячої терапевтичної стоматології
8. Методи та засоби невідкладної допомоги при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології

вміти:

1. Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології
2. Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
3. Визначити провідні симптоми і синдроми у дитячій терапевтичній стоматології

4. Виявляти основні синдроми в клініці дитячої терапевтичної стоматології та проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику при цих синдромах
5. Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень:
6. Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології
7. Проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології
8. Ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної стоматології
9. Визначати характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології
10. Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології
11. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології
12. Надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 2. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».

Змістовий модуль 1. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Тема 1. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів у дітей.

Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.

Захворювання пародонта у дітей: тенденції у розповсюдженості. Вікові морфологічні та функціональні особливості тканин пародонта у дітей. Класифікація. Етіологія та патогенез гострого і хронічного катарального, хронічного гіпертрофічного, гострого виразкового гінгівітів у дітей. Загальні та місцеві клінічні прояви гострого та хронічного катарального гінгівіту, гранулюючої та фіброзної форм хронічного гіпертрофічного гінгівіту, гострого виразкового гінгівіту у дітей. Діагностика, диференційна діагностика з захворюваннями системи крові. Визначення індексів CPI та РМА. Рентгенологічні ознаки хронічних гінгівітів і пародонтиту.

Лікування гострого і хронічного катарального гінгівіту, різних форм хронічного гіпертрофічного гінгівіту, гострого виразкового гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів для місцевого лікування. Методика їх застосування, механізм дії. Необхідність співпраці з педіатром. Застосування фізіотерапевтичних методів для лікування хронічного катарального гінгівіту, різних форм хронічного гіпертрофічного гінгівіту, гострого виразкового гінгівіту у дітей.

Професійна гігієна порожнини рота як невід'ємна складова комплексного лікування і профілактики захворювань пародонта. Особливості проведення професійної гігієни порожнини рота при гінгівітах у дітей та підлітків.

Рекомендації щодо індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота. Призначення засобів для індивідуальної гігієни порожнини рота. Навчання методам чищення зубів.

Особливості проведення професійної гігієни та індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при гострому виразковому гінгівіті у дітей.

Диспансеризація дітей із різними формами гінгівітів у стоматолога.

Тема 2. Пародонтит у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.

Контроль змістового модуля № 1.

Локалізований та генералізований пародонтит у дітей. Розповсюдженість, основні причини розвитку, загальні та місцеві патогенетичні чинники. Клінічні прояви локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей.

Діагностика, диференційна діагностика. Рентгенологічні ознаки пародонтиту у дітей. Зміни в пародонті при аномаліях розташування зубів і деформаціях щелеп, аномаліях прикріплення вуздечок губ і язика, при нераціональному ортодонтичному лікуванні.

Принципи профілактики і лікування локалізованого та генералізованого пародонтиту у дітей. Необхідність співпраці з педіатром. Особливості проведення професійної гігієни порожнини рота при пародонтиті у дітей та підлітків. Вибір лікарських засобів для місцевого та загального лікування. Методика їх застосування, механізм дії.

Диспансеризація дітей із пародонтитом у стоматолога. Рекомендації щодо індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота. Призначення засобів для індивідуальної гігієни порожнини рота.

Характеристика клініко-рентгенологічних проявів пародонтального синдрому при захворюваннях ретикулоендотеліальної системи (еозинофільна гранульома, хвороба Хенда-Крісчена-Шюллера, хвороба Німана-Піка, хвороба Гоше та інш.), циклічній нейтропенії, цукровому діабеті. Діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Змістовий модуль 2. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Тема 3. Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Особливості будови і функцій слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей різного віку. Механізми захисту СОПР.

Етіологія та патогенез вірусних уражень СОПР у дітей (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, герпангіна). Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Сучасні противірусні засоби, механізм їх дії. Вибір лікарських засобів для місцевого і загального лікування. Оцінка ефективності лікування.

Особливості гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях СОПР вірусної етіології у дітей. Профілактика вірусних уражень СОПР у дітей.

Тема 4. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Етіологія і патогенез грибкових уражень СОПР у дітей: гострий грибковий стоматит (молочниця) у дітей раннього віку, хронічний кандидоз СОПР. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика. Алгоритми діагностики і лікування гострого та хронічного кандидозу СОПР у дітей.

Сучасні протигрибкові засоби, механізм їх дії. Вибір лікарських засобів для місцевого і загального лікування. Оцінка ефективності лікування.

Особливості індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях СОПР грибкової етіології у дітей. Профілактика грибкових уражень СОПР у дітей.

Алергічні ураження СОПР у дітей. Типи алергічних реакцій. Прояви в порожнині рота у дітей алергічних реакцій негайного типу: набряку Квінке, анафілактичного шоку. Діагностика, надання невідкладної допомоги.

Прояви в порожнині рота у дітей багатоморфної ексудативної еритеми, синдрому Стівенса-Джонсона та синдрому Лайелла. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Групи сучасних протиалергійних засобів, механізм їх дії. Вибір лікарських засобів для місцевого і загального лікування.

Особливості індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях СОПР алергійної етіології у дітей. Профілактика алергійних захворювань СОПР у дітей.

Етіологія, патогенез, розповсюдженість хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту у дітей. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування, вибір засобів для загального та місцевого лікування, особливості індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота. Необхідність співпраці з педіатром.

Диспансеризація у стоматолога дитини з ХРАС. Профілактика ХРАС у дітей.

Тема 5. Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях, при захворюваннях системи крові, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей.

Характеристика гострих дитячих інфекційних і вірусних захворювань (кір; скарлатина, дифтерія, інфекційний моноклеоз, СНІД та інші). Загальні клінічні ознаки та прояви на СОПР при цих захворюваннях у дітей, діагностика. Тактика дитячого стоматолога. Необхідність співпраці з педіатром.

Характеристика захворювань системи крові: захворювання білої крові (лейкози), захворювання червоної крові (анемії), захворювання системи згортання крові (гемофілія, геморагічні діатези та ін.), захворювань ендокринної системи (цукровий діабет, захворювання щитовидної залози, наднирників та ін.) та захворювань шлунково-кишкового тракту (гастродуоденіти, коліти, захворювання печінки, жовчовивідних шляхів та підшлункової залози) у дітей.

Клінічні прояви у порожнині рота при захворюваннях системи крові, ендокринної системи та шлунково-кишкового тракту у дітей: зміни твердих

тканин зубів, тканин пародонта, слизової оболонки порожнини рота, сосочкового апарату язика, діагностика, диференційна діагностика.

Інтерпретація даних гемограми в нормі та при різних захворюваннях системи крові. Особливості стоматологічних втручань при різних захворюваннях системи крові у дітей. Особливості індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при різних захворюваннях системи крові у дітей.

Визначення тактики лікаря-стоматолога. Необхідність співпраці з педіатром.

Диспансеризація у стоматолога дітей із захворюваннями крові, ендокринної системи та шлунково-кишкового тракту. Профілактика основних стоматологічних захворювань.

Тема 6. Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування, тактика дитячого лікаря-стоматолога.

Захист історії хвороби. Контроль змістового модуля № 2.

Розповсюдженість захворювань губ у дітей. Самостійні хейліти (метеорологічний, ексфоліативний, гландулярний, мікробний, актинічний, контактний алергійний) та симптоматичні хейліти (екзематозний, атопічний, макрохейліт): етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування. Необхідність співпраці з педіатром. Обґрунтування вибору засобів для місцевого та загального лікування.

Захворювання язика у дітей. Клінічні прояви, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.

Змістовий модуль 3. Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини і стоматологічної профілактики та їх проведення.

Тема 7. Зміст, структура та вимоги до тестового ліцензійного іспиту «Крок-2» за спеціальністю «Стоматологія». Правила вирішення тестових завдань з дитячої терапевтичної стоматології, заповнення бланку відповідей.

Ознайомлення зі змістом, структурою та вимогами ліцензійного тестового іспиту “Крок-2. Соматологія”. Завдання по підготовці до складання іспиту. Правила вирішення тестових завдань з дитячої терапевтичної стоматології.

Комплексний практично-орієнтований іспит по стоматології – друга складова Державної атестації студентів-випускників. Ознайомлення з регламентом складання іспиту, протоколами першої та другої частин іспиту, формами оцінювання.

Тема 8. Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.

Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу зубів. Карієсогенна ситуація в порожнині рота, характеристика чинників, що її формують. Поняття про карієсрезистентність емалі. Механізми де- та ремінералізації емалі.

Ендогенна профілактика карієсу зубів: немедикаментозні та медикаментозні методи. Корекція харчування як важлива складова ендогенної профілактики карієсу зубів. Застосування препаратів кальцію, фтору, вітамінів і мікроелементів для ендогенної профілактики.

Екзогенна профілактика карієсу зубів: місцеве застосування препаратів кальцію та фтору з метою підвищення ступеню карієсрезистентності емалі. Герметизація фісур як ефективний спосіб профілактики карієсу оклюзійних поверхонь зуба.

Складання індивідуального плану профілактики карієсу зубів у залежності від віку дитини, стоматологічного статусу, виявлених чинників ризику. Оцінка ефективності профілактики карієсу на груповому та індивідуальному рівнях. Інтерпретація показників приросту карієсу, редукції приросту карієсу.

Тема 9. Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.

Закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку. Діагностика і диференційна діагностика різних форм карієсу зубів у дітей. Ступінь активності карієсу за Т.Ф.Виноградовою.

Характеристика методів лікування карієсу: ремінералізуюча терапія, профілактичне пломбування, традиційне лікування, метод сріблення, атравматичне відновлювальне лікування. Вибір методу лікування карієсу тимчасових і постійних зубів в залежності від клінічних особливостей його перебігу.

Характеристика сучасних пломбувальних матеріалів, що застосовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології: склоіономерні цементи, компомери, композиційні матеріали, срібна амальгама. Властивості, переваги та недоліки кожного з них. Показання до застосування та особливості використання при лікуванні карієсу зубів у дітей різного віку.

Алгоритми препарування і пломбування каріозних порожнин I-У класів при лікуванні карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.

Призначення засобів для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота в залежності від стоматологічного статусу та віку дитини. Визначення групи диспансерного спостереження дитини з каріозним ураженням зубів та необхідного обсягу лікувально-профілактичних втручань.

Тема 10. Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.

Етіологія і патогенез пульпіту у дітей. Закономірності клінічних проявів, діагностика та диференційна діагностика різних форм пульпіту тимчасових зубів у дітей різного віку.

Характеристика методів лікування пульпіту. Вибір методу лікування пульпіту у дітей в залежності від форми пульпіту та періоду розвитку

тимчасового зуба. Показання до проведення консервативного, вітальних та девітальних методів лікування пульпіту у дітей.

Алгоритм виконання консервативного, вітального та девітального методів лікування пульпіту в тимчасових зубах. Вибір лікарських засобів для лікування та матеріалу для кореневої пломби. Оцінка ефективності лікування, прогноз.

Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту тимчасових зубів у дітей. Аналіз причин, заходи щодо їх попередження та усунення.

Можливості санації дитини в умовах загального знеболення.

Тема 11. Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.

Етіологія і патогенез пульпіту у дітей. Закономірності клінічних проявів, діагностика та диференційна діагностика різних форм пульпіту постійних зубів у дітей різного віку.

Характеристика методів лікування пульпіту. Вибір методу лікування пульпіту у дітей в залежності від форми пульпіту та періоду розвитку постійного зуба. Показання до проведення консервативного, вітального та девітального методів лікування пульпіту у дітей.

Алгоритм виконання консервативного, вітальних та девітальних методів лікування пульпіту в постійних зубах. Особливості лікування пульпіту в постійних зубах з несформованим коренем. Поняття про апексогенез. Вибір лікарських засобів для лікування та матеріалів для кореневої пломби. Оцінка ефективності лікування, прогноз.

Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту постійних зубів у дітей. Аналіз причин, заходи щодо їх попередження та усунення.

Можливості санації дитини в умовах загального знеболення.

Тема 12. Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Лікування та профілактика, прогноз.

Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.

Етіологія і патогенез періодонтиту у дітей. Закономірності клінічних проявів, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку. Рентгенологічні ознаки хронічних форм періодонтиту.

Характеристика методів лікування періодонтиту. Вибір методу лікування періодонтиту у дітей в залежності від форми періодонтиту та періоду розвитку зуба. Показання до проведення консервативного та хірургічного методів лікування періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей.

Алгоритми проведення консервативного лікування періодонтиту (гострого, хронічного, загострення) в тимчасових та постійних зубах. Вибір лікарських засобів та матеріалу для кореневої пломби. Оцінка ефективності лікування, прогноз.

Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Аналіз причин, заходи щодо їх попередження та усунення.

Клініко-анатомічні особливості будови порожнини зуба та кореневих каналів в тимчасових зубах та постійних зубах з незавершеною будовою кореня. Сучасний ендодонтичний інструментарій, види, призначення, техніка застосування. Алгоритми проведення інструментальної обробки кореневих каналів в тимчасових зубах та постійних зубах з несформованим коренем.

Особливості ендодонтичних втручань при лікуванні періодонтиту постійних зубів із несформованим коренем.

Способи пломбування кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах з незавершеним формуванням кореня. Алгоритми проведення обтюрації кореневих каналів в постійних зубах з несформованими коренями. Поняття про апексифікацію та апексогенез. Вибір лікарських засобів та матеріалів для

кореневої пломби в залежності від етапу розвитку зуба. Оцінка ефективності лікування, прогноз.

Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні тимчасових і постійних зубів у дітей. Аналіз причин, заходи щодо їх попередження та усунення.

Тема 13. Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.

Сучасні уявлення про етіологію і патогенез захворювань тканин пародонта. Загальні та місцеві патогенетичні чинники (соматичні захворювання, незадовільна гігієна порожнини рота, аномалії та деформації прикусу, аномалії прикріплення м'яких тканин в порожнині рота та ін.).

Клініка, діагностика, диференційна діагностика різних форм гінгівіту у дітей. Індексна оцінка тканин пародонта та стану гігієни порожнини рота. Принципи лікування та профілактики захворювань пародонта у дітей. Роль професійної гігієни порожнини рота в профілактиці та лікуванні захворювань тканин пародонта. Особливості проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей та підлітків при захворюваннях тканин пародонта.

Вибір засобів для місцевого лікування захворювань тканин пародонта: групи лікарських засобів, показання до застосування, механізм дії. Призначення загального лікування за участю педіатра. Оцінка ефективності лікування. Прогноз.

Призначення засобів для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота у залежності від стоматологічного статусу. Визначення групи диспансерного спостереження дитини з захворюваннями тканин пародонта.

Тема 14. Захворювання пародонту у дітей. Пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.

Сучасні уявлення про етіологію і патогенез захворювань тканин пародонта. Загальні та місцеві патогенетичні чинники (соматичні захворювання, незадовільна гігієна порожнини рота, аномалії та деформації прикусу, аномалії прикріплення м'яких тканин в порожнині рота та ін.).

Клініка, діагностика, диференційна діагностика різних форм пародонтиту і пародонтального синдрому у дітей. Індексна оцінка тканин пародонта та стану гігієни порожнини рота. Рентгенологічні ознаки пародонтиту та пародонтального синдрому.

Принципи лікування та профілактики захворювань пародонта у дітей. Роль професійної гігієни порожнини рота в профілактиці та лікуванні захворювань тканин пародонта. Особливості проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей та підлітків при захворюваннях тканин пародонта.

Вибір засобів для місцевого лікування захворювань тканин пародонта: групи лікарських засобів, показання до застосування, механізм дії. Призначення загального лікування за участю педіатра. Оцінка ефективності лікування. Прогноз.

Призначення засобів для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота у залежності від стоматологічного статусу. Визначення групи диспансерного спостереження дитини з захворюваннями тканин пародонта.

Тема 15. Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань).

Будова слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку. Механізми захисту слизової оболонки порожнини рота, їх роль у патогенезі захворювань СОПР у дітей. Характеристика елементів ураження при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота.

Клінічна характеристика елементів ураження на слизовій оболонці порожнини рота у дітей при захворюваннях вірусної, бактеріальної, грибової, алергічної природи та при соматичних захворюваннях.

Провідні диференційні ознаки клінічного перебігу та елементів ураження на слизовій оболонці порожнини рота у дітей при захворюваннях вірусної, бактеріальної, грибкової, алергійної природи та при соматичних захворюваннях.

Тема 16. Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань). Сучасні лікарські засоби, їх вибір, механізм дії. Контроль змістового модуля № 3.

Етіотропне, патогенетичне та симптоматичне лікування при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота у дітей (вірусної, бактеріальної, грибкової, алергійної природи та при соматичних захворюваннях). Загальне та місцеве лікування.

Характеристика лікарських засобів, що використовуються для етіотропного лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота різної етіології у дітей. Механізм дії препаратів етіотропного спрямування (протівірусних, протигрибкових, протиалергійних, антисептичних). Вибір препаратів для загального і місцевого лікування в залежності від етіології захворювання та ступеню його тяжкості.

Характеристика лікарських засобів, що використовуються для патогенетичного лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота різної етіології у дітей. Механізм дії препаратів патогенетичного спрямування (протизапальних нестероїдних і стероїдних, імунокоригуючих). Вибір препаратів для загального і місцевого патогенетичного лікування в залежності від особливостей клінічного перебігу захворювання та ступеню його тяжкості.

Характеристика лікарських засобів, що використовуються для симптоматичного лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота різної етіології у дітей. Механізм дії препаратів для симптоматичного лікування (знеболювальних, кератопластичних, жарознижуючих). Вибір препаратів для загального і місцевого симптоматичного лікування в залежності від клінічних особливостей захворювання та ступеню його тяжкості.

Алгоритми місцевого лікування при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота у дітей (вірусної, бактеріальної, грибової, алергійної природи та при соматичних захворюваннях).

Контроль ефективності лікування, прогноз. Диспансеризація у стоматолога дітей з хронічними захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.

Тема 17. Підсумковий модульний контроль (ПМК).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього -го	у тому числі			
		Лекції	Семінари	Практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 2. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».	180 6,0 кредитов	8		100	72
Змістовий модуль 1. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	25	2		12	11
Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх				6	4

застосування.					
Пародонтит у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Контроль змістового модуля № 1.				6	7
Змістовий модуль 2. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	61	6		24	25
Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.				6	6
Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.				6	8
Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях, при захворюваннях системи крові, шлунково-кишкового тракту та				6	7

ендокринної системи у дітей. Захворювання губ та язика у дітей.					
Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування, тактика дитячого лікаря- стоматолога. Захист історії хвороби. Контроль змістового модуля № 2.				6	4
Змістовий модуль 3. Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини і стоматологічної профілактики та їх проведення.	94			64	36
Зміст, структура та вимоги до тестового ліцензійного іспиту «Крок- 2» за спеціальністю «Стоматологія». Правила вирішення тестових завдань з дитячої терапевтичної стоматології, заповнення бланку відповідей.				6	2
Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.				6	3
Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.				6	3
Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний,				6	2

вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.					
Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.				6	2
Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Лікування та профілактика, прогноз. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.				6	4
Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.				6	3
Захворювання пародонту у дітей. Пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.				6	3
Диференційна діагностика				6	4

захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань).					
Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань). Сучасні лікарські засоби, їх вибір, механізм дії.				6	4
Підсумковий модульний контроль (ПМК)				4	6
Усього годин	180	8		100	72
	6,0	кредитов			

5. Теми лекцій

№№/зп	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 2. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».	
1	Захворювання пародонту у дітей: етіологія, патогенез. Гінгівіти, пародонтити, пародонтальний синдром у дітей:	2

	розповсюдженість, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.	
2	Особливості будови та функції слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Вірусні ураження СОПР: клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
3	Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Алергічні ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.	2
4	Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	2
	Всього	8

6. Темі семінарських занять (за модулями і змістовими модулями) – навчальною програмою не передбачено

7. Темі практичних занять (за модулями і змістовими модулями)

№№/зп	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 2. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».	
	Змістовий модуль 1. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	
1	Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів у дітей.	6

	Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	
2	Пародонтит у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Контроль змістового модуля № 1.	6
Змістовий модуль 2. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.		
3	Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
4	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
5	Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях, при захворюваннях системи крові, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей.	6
6	Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування, тактика дитячого лікаря-стоматолога. Захист історії хвороби. Контроль змістового модуля № 2.	6
Змістовий модуль 3. Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини і стоматологічної профілактики та їх проведення.		
7	Зміст, структура та вимоги до тестового ліцензійного іспиту «Крок-2» за спеціальністю «Стоматологія».	6

	Правила вирішення тестових завдань з дитячої терапевтичної стоматології, заповнення бланку відповідей.	
8	Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.	6
9	Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.	6
10	Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.	6
11	Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та де вітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.	6
12	Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Лікування та профілактика, прогноз. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.	6
13	Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.	6
14	Захворювання пародонту у дітей. Пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні	6

	принципи лікування. Вибір лікарських засобів.	
15	Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань).	6
16	Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворювань). Сучасні лікарські засоби, їх вибір, механізм дії. Контроль змістового модуля № 3.	6
17	Підсумковий модульний контроль (ПМК)	4
	Всього	100

8. Самостійна робота

№ п/п	Вид самостійної роботи	К-сть годин
I.	Підготовка до практичних, семінарських занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь), номери тем: 1-17 (21 x2 години)	34
1.	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, номери тем: 2, 7, 17 (3 x 2 години)	6
II.	Самостійне опрацювання тем, що не входять до плану практичних занять:	

1.	Морфо-функціональні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди. Специфічні та неспецифічні механізми захисту СОПР у дітей.	4
2.	СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Профілактика.	2
3.	Лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту і СОПР у дітей.	2
4.	Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.). Особливості клінічних проявів на СОПР. Тактика дитячого стоматолога.	2
5.	Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
6.	Герпетична інфекція порожнини рота у дітей. Епідеміологія. Етіопатогенез. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики.	4
7.	Невідкладна допомога в клініці дитячої терапевтичної стоматології.	2
III.	Індивідуально-дослідницька самостійна робота, теми:	
	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	8
IV.	Підготовка до підсумкового модульного контролю (ПМК)	6
	Всього годин:	72

9. Індивідуальні завдання

для самостійної роботи студентів 5 курсу до Модуля 2:

«Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».

1. Підготувати бібліографію наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Створення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, таблиць, препаратів тощо).
3. Робота в науково-дослідному гуртку з представленням тез для конференції та доповіді на студентських наукових конференціях.
4. Участь у профільних студентських олімпіадах з дисципліни.

2. Провести наукове дослідження за темою:

- Розповсюдженість захворювань пародонту у дітей за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків, порівняння їх з розповсюдженістю в Україні і в світі
- сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань пародонта у дітей
- діагностика пародонтального синдрому та визначення тактики лікаря-стоматолога при захворюваннях ретикулоендотеліальної системи, циклічній нейтропенії, цукровому діабеті;
- Використання рентгенологічного дослідження для проведення діагностики та диференційної діагностики локалізованого та генералізованого пародонтиту у дітей;
- Використання рентгенологічної семіотики змін в пародонті при діагностиці гінгівіта, пародонтита, пародонтального синдрому;
- Застосування професійної гігієни порожнини рота при лікуванні захворювань пародонта у дітей різного віку;
- Засоби для місцевого і загального лікування гінгівітів в залежності від клінічних проявів захворювання;
- Лікування локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей, засоби для місцевого і загального лікування в залежності від клінічних проявів захворювання;
- Розповсюдженість уражень слизової оболонки порожнини рота у дітей за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків, порівняння їх з розповсюдженістю в Україні і в світі;
- Провести аналіз зв'язку уражень СОПР у дітей із загальними захворюваннями та порушенням обміну речовин;
- Особливості діагностики, лікування та профілактики вірусних уражень СОПР у дітей (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, герпангіна);
- Особливості діагностики проявів на СОПР гострих дитячих інфекційних і вірусних захворювань (кір; скарлатина, дифтерія, інфекційний моноклеоз, СНІД та інші). Тактика дитячого стоматолога;
- Особливості діагностики, лікування та профілактики гострого грибкового стоматиту (молочниця) у дітей раннього віку;

- Клінічні прояви алергійних захворювань у дітей: набряку Квінке, анафілактичного шоку, багатоформної ексудативної еритеми, синдрому Стівенса-Джонсона, хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту та ін.
- Надання невідкладної допомоги при алергійних реакціях негайного типу (анафілактичному шоці, набряку Квінке та ін.);
- Аналіз змін слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях внутрішніх органів і систем (системи крові, ендокринної системи, системи травлення та ін.).
- Прояви на СОПР специфічних інфекцій у дітей (СНІД, туберкульоз, сифіліс, гонорея).
- Особливості діагностики та лікування самостійних і симптоматичних хейлітів у дітей;
- Діагностика невідкладних станів в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Невідкладна допомога при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології;

Підготовка рефератів на теми:

- Фармакодинаміка основних груп лікарських засобів, що застосовуються при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки у дітей
- Фітотерапія в комплексному лікуванні захворювань пародонта і СОПР у дітей.
- Фізіотерапевтичні методи лікування в дитячій терапевтичній стоматології.
- Зміни в порожнині рота при соматичній патології у дітей та ортодонтичному лікуванні знімною і незнімною апаратурою.

10. Методи навчання

- **Пояснювально-ілюстративний** або **інформаційно-рецептивний**, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- **репродуктивний**, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;

- **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання у вищій школі також можуть бути поділені на:

- методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
- **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (семінарські й практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
- методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- методи **заохочення і покарання**.

Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Досягнення часткових цілей того чи іншого методу відбувається шляхом застосування прийомів навчання — конкретних операцій, які в різних комбінаціях і в різних послідовностях утворюють різні методи, або можуть по-різному сполучатися, утворюючи при цьому варіанти одного методу.

11. Методи контролю

Методики оцінювання поточної навчальної діяльності:

Теоретичні знання:

- Тестовий контроль.
- Індивідуальне усне опитування.
- Вирішення ситуаційних задач.
- Письмовий теоретичний контроль.

Практичні завдання :

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Контроль практичних навичок складається з демонстрації студентом на фантомі або на конкретному пацієнті однієї практичної навички згідно переліку практичних завдань та робіт до ПМК з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія».

Методики проведення змістових модульних контролів:

- Тестовий контроль.
- Індивідуальне усне опитування.
- Контроль засвоєння практичних навичок на пацієнтах.

Тестовий контроль передбачає письмове вирішення 50 тестових завдань, що охоплюють різні розділи курсу дитячої терапевтичної стоматології (тривалість письмової роботи - 50 хвилин).

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Методики проведення підсумкового модульного контролю (ПМК):

- Тестовий контроль.
- Індивідуальне усне опитування.
- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» складається за умови повного відвідування практичних занять і лекцій. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» проводиться стандартизовано і складається з тестового контролю, індивідуального усного опитування та індивідуального контролю практичних навичок та їх результатів на фантомі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

**Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною
4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної
успішності за модуль**

Середній бал поточної успішності за традиційною 4- бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	0
2,05	49
2,10	50
2,15	52
2,20	53
2,25	54
2,30	55
2,35	56
2,40	58
2,45	59
2,50	60
2,55	61
2,60	62
2,65	64
2,70	65
2,75	66
2,80	67
2,85	69

2,90	70
2,95	71
3,00	72
3,05	73
3,10	74
3,15	75
3,20	77
3,25	78
3,30	79
3,35	80
3,40	82
3,45	83
3,50	84
3,55	85
3,60	86
3,65	87
3,70	89
3,75	90
3,80	92
3,85	93
3,90	94
3,95	95
4,00	96

4,05	97
4,10	98
4,15	99
4,20	101
4,25	102
4,30	103
4,35	104
4,40	106
4,45	107
4,50	108
4,55	109
4,60	110
4,65	111
4,70	113
4,75	114
4,80	115
4,85	116
4,90	118
4,95	119
5,00	120

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і **складає 72 бала.**

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів

підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою, затверджуються цикловою методичною комісією з питань упровадження кредитно-модульної системи навчання в академії та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни (перше лекційне та практичне (семінарське) заняття).

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни.

Шкала переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою дисциплін та для всіх кафедр є єдиною (згідно з таблицею).

Таблиця

Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за

4-бальною шкалою

Середня кількість балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
170-200	«5»
140-169	«4»
139 – до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент з дисципліни	«3»
менше за мінімальну кількість балів	«2»

Оцінка з дисципліни не конвертується з оцінки ECTS.

Оцінка з дисципліни виставляється студенту не пізніше, ніж у наступний робочий день після останнього підсумкового модульного контролю.

Оцінка з дисципліни виставляється лише у тому разі, якщо студенту зараховані всі модулі.

У разі, якщо студент не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він отримує за дисципліну традиційну оцінку «2» і оцінку ECTS «F», що є підставою для відрахування студента.

Оцінки:

«відмінно» – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, обґрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені темою заняття, використовувати їх в повній мірі при прийомі хворих; розв'язує тестові завдання з теми та пояснює хід їх розв'язання; може повною мірою охарактеризувати рентгенівський знімок, правильно встановити попередній діагноз; володіє методами діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Загальний рівень теоретичної та практичної підготовки студента 91-100%.

«добре» – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, але з деякими утрудненнями обґрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; може розв'язати тестові завдання з теми і пояснити хід їх розв'язання; з деякими утрудненнями може охарактеризувати рентгенівський знімок, встановити попередній діагноз; володіє методами діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Загальний рівень теоретичної та практичної підготовки студента 81-90%.

«задовільно» - одержує студент, який недостатньо володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, з утрудненням використовує одержані знання, не може обґрунтувати свою відповідь; не достатньо засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; з утрудненням розв'язує тестові завдання з теми; з утрудненнями може охарактеризувати рентгенівський знімок, встановити попередній діагноз згідно наданого рентгенівського знімку; недостатньо володіє методами діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Загальний рівень теоретичної та практичної підготовки студента 71-80%.

«незадовільно» - одержує студент, який не володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, не може використовувати одержані знання для відповіді на питання та обґрунтувати свою відповідь; не засвоїв всі практичні навички, передбачені відповідним заняттям; не може розв'язати і пояснити розв'язання тестових завдань з теми; не може охарактеризувати рентгенівський знімок та правильно встановити попередній діагноз, майже не володіє методами діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Загальний рівень теоретичної та практичної підготовки студента менш ніж 70%.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» складається за умови повного відвідування практичних занять і лекцій.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» проводиться стандартизовано і складається з тестового контролю, індивідуального усного опитування та індивідуального контролю практичних навичок та їх результаті на фантомі.

Для підсумкового модульного контролю використовуються години, передбачені в навчальній програмі для практичних або семінарських занять.

Підсумковий модульний контроль включає оцінювання теоретичної і практичної підготовки студента.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **50** балів. Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю

дорівнює **80**.

Тестовий контроль передбачає письмове вирішення 50 тестових завдань, що охоплюють різні розділи курсу дитячої терапевтичної стоматології (тривалість письмової роботи - 50 хвилин).

Критерії оцінок тестового контролю:

91 – 100% правильних відповідей – «5» балів,

81 – 90%, правильних відповідей – «4» бали,

71 – 80%, правильних відповідей – «3» бали,

менше 70% правильних відповідей – «2» бали.

Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів складається з демонстрації студентом на фантомі однієї практичної навички з переліку практичних завдань та робіт до ПМК з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Мінімальна кількість балів, яку студент може отримати за правильне виконання практичного завдання, складає 20 балів («5»- 20 балів, «4» - 15 балів, «3» - 10 балів, «2» - 0 балів).

Оцінка за модуль визначається з урахуванням балів поточного контролю та підсумкової бальної оцінки з додаванням балів за індивідуальну роботу.

Підсумковий модульний контроль зараховується студенту, якщо він набрав мінімальну кількість балів – 50. Максимальна кількість балів може бути - 80.

Студент, який протягом вивчення дисципліни успішно склав всі підсумкові модульні контролю, має право підвищити оцінку за традиційною 4-бальною шкалою та оцінку ECTS з дисципліни виключно за дозволом ректора або першого проректора (не більше 3-х ПМК за весь період навчання) лише на випускному курсі.

До середньої кількості балів з дисципліни можуть додаватися заохочувальні бали:

- робота у СНТ кафедри – 3-12 балів;
- участь у науковій роботі кафедри – 5-12 балів;
- авторство та співавторство у патенті, науковій статті, тезах – 6-20 балів;
- участь в олімпіадах – 2-20 балів.

Заохочувальні бали нараховуються після вивчення дисципліни за поданням кафедри, або декана факультету та підлягають обов'язковому затвердженню вченою радою факультету. Сума балів з дисципліни та заохочувальних балів не повинна перевищувати 200.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані всі модулі. Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни). До кількості балів, одержаних на заняттях можуть додаватись заохочувальні бали за публікації наукових робіт, отримання призових місць на олімпіадах.

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для аудиторної роботи студентів.

2. Методичні вказівки для позааудиторної самостійної роботи студентів.
3. Професійні алгоритми для оволодіння професійними вміннями та навичками (входять до складу методичних вказівок для студентів).
4. Тестові завдання для контролю змістовних модулів.
5. Тестові завдання для підсумкового контролю модуля.
6. Перелік теоретичних питань.
7. Перелік практичних навичок.

Комплект методичних розробок для викладачів, самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та самостійної внеаудиторної роботи за модулями та змістовими модулями затверджений на кафедральній нараді протокол № 1 від 28 серпня 2013р.

14. Рекомендована література

Базова

для вітчизняних студентів:

1. Хоменко Л.О. і співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку. - К.: Книга плюс, 2001. - 524 с.
2. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков. - К.: «Книга плюс», 2004. - 200 с.
3. Хоменко Л.А, Биденко Н.В. Практическая эндодонтия: инструменты, материалы и метода. - К.: Книга плюс, 2002. - 216 с.
4. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. –Киев: «Книга плюс», 2003. –144с.
5. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. /Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Карпенко, О.В. Хміль [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. –Х.:Факт, 2011. –392с.

для російськомовних студентів:

Базова

1. Хоменко Л.О. та спів. Терапевтическая стоматология детского возраста. - Київ:Книга плюс, 2001. - 524с.
2. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології (за ред. проф. Л.О.Хоменко). – К.:Книга Плюс, 2011. -320с.
3. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая

диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев:Книга плюс, 2004. -200с.

4. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия: инструменты, материалы и методы. –Киев:Книга плюс, 2002. -216с.
5. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. –Киев: Книга плюс, 2003. –144с.
6. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.1. –К.:Книга Плюс, 2007. –127с.
7. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.2. –К.:”Книга Плюс”, 2008. –132 с.

для англоговорящих студентов:

Basic literature:

1. Kaskova L.F., Vashchenko I.Yu. Dental Diseases in the Practice of the Pediatric Therapeutic Dentistry. / Methodical recommendation. Part 1. - Poltava, 2010. - 156p.
2. Kaskova L.F., Vashchenko I.Yu. Dental Diseases in the Practice of the Pediatric Therapeutic Dentistry. / Methodical recommendation. Part 1. - Poltava, 2010. - 143p.
3. Kaskova L.F., Vashchenko I.Yu. Propaedeutics of Pedodontics. / L.F. Kaskova, I.Yu.Vashchenko. // Methodical recommendation – Poltava, 2007. – 156.
4. Pinkbam I.R., D.D.S., M.S. Pediatric dentistry. – V.B. Saunders company. – 1999. – 566p.
5. Peter Heasman. Restorative Dentistry, Pediatric Dentistry and Orthodontics. - Churchill Livingstone. – 2003. – P. 378.

Допоміжна

для вітчизняних студентів:

1. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта. – М.:Медицина, 1991. – 198с.
2. Виноградова Т.Ф. Диспансеризация детей у стоматолога./2-е изд., перераб. и доп.– (Б-ка практ.врача. Важнейшие вопросы стоматологии). – М.:Медицина, 1988. –256 с.

3. Данилевський М.Ф., Сидельникова Л.Ф., Рахній Ж.І. Пульпіт. –К.:Здоров'я, 2003. –168с.
4. Дельцова О.І., Чайковський Ю.Б., Геращенко С.Б. Гістологія та ембріогенез органів ротової порожнини: навчальний посібник.- Коломия: ВПТ «Вік», 1994. –94с.
5. Ральф Е. Мак-Дональд, Дейвид Р. Эйвери Стоматология детей и подростков. -М.:Медицинское информационное агентство, 2003. -766с.
6. Рубахина Н.А., Аржанцев А.П. Рентгенодиагностика в стоматологии. – М.:МИА,1999. –450с.
7. Сайфуллина Х.М. Кариес зубов у детей и подростков: Учебное пособие. –М.:МЕДпресс, 2000. – 96с.
8. Сырбу Н.И. и соавт. Пульпиты у детей. – Кишинев: Штиинца, 1979. -98с.
9. Стоматология детей и подростков /Пер с англ. Под ред. Р.Е.Мак-Дональда, Д.Р.Эйвери. – М.:МИА, 2003. –766с.
- 10.Справочник по детской стоматологии (Под редакцией А.С. Cameron, R.P. Widmer/ Перевод с англ. По ред. Виноградовой Т.Ф, Гинали Н.В., Топольницкого О.З. – М.: МЕДпресс-информ, 2003. –288с.
- 11.Удовицька О.В., Лепорська Л.Б. Дитяча стоматологія. -К.:Здоров'я, 2000. – 296с.
- 12.Хельвиг Э., Климек Й., Аттин Т. Терапевтическая стоматология / Под ред. проф. А.М.Политун, проф. Н.И. Смоляр. Пер. с нем. –Львов:ГалаДент, 1999. – 409с.
- 13.Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 3. Захворювання пародонта К.:Медицина, 2011. – 613 с.
- 14.Борисенко А.В.. Терапевтична стоматологія. Т 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота - К.:Медицина, 2010. – 639 с.
- 15.Боровский Е.В., Данилевский Н.Ф. Атлас заболеваний слизистой оболочки полости рта. – М.:Медицина, 1981. - 288 с.
- 16.Гранитов В.М. Герпесвирусная инфекция. –М.:Медкнига, Н.Новгород: изд-во НГМА, 2001. –88 с.:ил.
- 17.Григорьян А.С., Грудянов А.И., Рабухина Н.А., Фролова О.А. Болезни пародонта. Патогенез, диагностика, лечение. – М.:МИА, 2004. – 320 с.
- 18.Данилевський М.Ф., Несін О.Ф., Рахній Ж.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота ; за ред. проф.. М.Ф.Данилевського – К.:”Здоров’я, 1998. – 408 с.

19. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / под ред. проф. Е.В.Боровского, проф.А.Л.Машкиллейсона. – М.:МЕДпресс, 2001.- 320с., ил.
20. Ключева С.К., Мороз Б.Т. Основы генетики для стоматологов. – СПб.:ООО «МЕДИ издательство», 2005. – 68 с.
21. Максимоваская Л.Н., Рощина П.И. Лекарственные средства в стоматологии: Справочник. – 2-е изд. - М.: Медицина, 2000. – 240 с.
22. Марченко А.И., Кононович Е.Ф., Солнцева Т.А. Лечение заболеваний в детской терапевтической стоматологии. – К.: Здоровье, 1988.-160 с.
23. Марченко О.І., Казакова Р.В., Дичко Є Н., Рожко М.М., Гевкалюк Н.О. Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей. – Івано-Франківськ, 2004. – 134 с.
24. Новик И.И. Заболевания зубов и слизистой оболочки полости рта у детей. –К.: Здоровье, 1971. – 356 с.
25. Урбанович Л.І. Запальні захворювання червоної облямівки губ. – К.:Здоров'я, 1974. – 144с.
26. Цепов Л.М. Заболевания пародонта: взгляд на проблему /Л.М.Цепов – М.: МЕДпресс-информ, 2006.- 192 с.
27. Чупрынина Н.М. Атлас рентгенограмм зубов и альвеолярного отростка в норме и при патологии у детей. –Москва, 1964.
28. Банченко Г.В. Сочетанные заболевания слизистой оболочки полости рта и внутренних органов / Г.В. Банченко. – М., 1979. – 189 с.
29. Біохімія органів ротової порожнини / [Л.М. Тарасенко, Р.Я. Юхновець, В.К. Григоренко та ін.]. – Полтава, 1994. – 89 с.
30. Вишняк Г.Н. Генерализованные заболевания пародонта (пародонтоз, пародонтит) / Г.Н. Вишняк. – К., 1999. – 216 с.
31. Вишняк Г.Н. Диагностика и лечение заболеваний языка / Г.Н. Вишняк. – К.: Здоров'я. – 1983. – 128 с.
32. Готь І.М. Невідкладні стани та допомога при них в практиці лікаря-стоматолога / І.М. Готь. – Львів, 1996. – 102 с.
33. Данилевский Н.Ф. Заболевания пародонта / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко. – К.: Здоров'я, 2000. – 461 с.
34. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній. – К., 1998. – 408 с.

35. Данилевський М.Ф. Міжзубний сосочок, його запалення, лікування і профілактика / М.Ф. Данилевський. – К.: Держ. мед. видав. УРСР, 1958. – 105 с.
36. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
37. Диагностика, лечение и профилактика стоматологических заболеваний / В.И. Яковлева, Е.К. Трофимова, Т.П. Давидович, Г.П. Просверяк. – Минск, 1994. – 494 с.
38. Ефанов О.И., Физиотерапия стоматологических заболеваний / О.И. Ефанов, Т.Ф. Дзанагова. – М.: Медицина, 1980. – 296 с.
39. Заболевания пародонта: атлас / [Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, П.А. Мухин и др.] / Под ред. Н.Ф. Данилевского. – 3-е изд., М.: Мед. информ. агенство, 1998. – 320 с.
40. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / Под ред. Е.В. Боровского, А.Л. Машкиллейсона. – М.: Медицина, 1984. – 399 с.
41. Марченко А.И. Кандидозы слизистой оболочки полости рта / А.И. Марченко, М.М. Руденко. – К.: Здоров'я, 1978. – 70 с.
42. Марченко А.И. Фармакотерапия в стоматологии / А.И. Марченко, Е.Ф. Кононович, Т.А. Солнцева. – К.: Здоров'я, 1986. – 200 с.
43. Машковский М.Д. Лекарственные средства: у 2-х томах. – 13-е изд. новое / М.Д. Машковский. – Харьков: Торсинг, 1997. – Т.1. – 543 с.; Т.2. – 590 с.
44. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241 с.
45. Пародонтология детского возраста / Н.Ф. Данилевский, Г.Н. Вишняк, А.М. Политун. – К.: Здоров'я, 1981. – 294 с.
46. Рибалов О.В., Пародонтит: діагностика та комплексне лікування / О.В. Рибалов, І.Ю. Литовченко. – Полтава, 2000. – 159 с.
47. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
48. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонту / М.Ф. Данилевський, М.А. Мохорт, В.В. Мохорт. – К.: Здоров'я, 1991. – 264 с.
49. Фитотерапия в стоматологии / Н.Ф. Данилевский, Т.В. Зинченко, Н.А. Кодола. – К.: Здоров'я, 1984. – 176 с.

50. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
51. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
52. Наказ МОЗ України від 03.05.2001 р. №168 “Про оптимізацію диспансеризації населення на етапі реформування системи охорони здоров’я в Україні”.
53. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
54. Указ Президента України від 21.05.2002 р. №475/2002 “Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002-2007 рр.”
55. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология: учебное пособие /А.И.Николаев, Л.М.Цепов. 8-е изд. – М.: «МЕДпрессинформ», 2008. - 960с.

для російськомовних студентів:

1. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта. – М.: Медицина, 1991. –198с.
2. Виноградова Т.Ф. Стоматология детского возраста (руководство для врачей). –М.: Медицина, 1987.- 528 с.
3. Виноградова Т.Ф. Руководство по детской стоматологии. - М.-Медицина, 1987.
4. Виноградова Т.Ф. Диспансеризация детей у стоматолога./2-е изд., перераб. и доп.– (Б-ка практ.врача. Важнейшие вопросы стоматологии). – М.:Медицина, 1988. –256 с.
5. Колесов А.А. Стоматология детского возраста. – 4-е изд. -М.:Медицина, 1991. – 464с.
6. Корчагина В.В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста. – М.:МЕДпресс-информ, 2008. –168 с.
7. Костромская Н.Н., Глотова О.Н. Лечебные и изолирующие прокладки в стоматологии. – М.:Медкнига, -Н.Новгород:Изд-во НГМА, 2001. –80с.
8. Курякина Н.В. «Терапевтическая стоматология детского возраста»М.-МИА, 2007. -632с.

9. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология: учебное пособие /А.И.Николаев, Л.М.Цепов. – 8-е изд. – М.:МЕДпрессинформ, 2008.- 960 с.
10. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача. –Полтава, 2003. – 208 с.
11. Персин Л.С., Елизарова В.М., Дьякова С.В. Стоматология детского возраста. –М.Медицина, 2003.- 640с
12. Попруженко Т.В. Профилактика основных стоматологических заболеваний /Т.В.Попруженко, Т.Н.Терехова. –М.:МЕДпрессинформ, 2009. –464с.
13. Ральф Е. Мак-Дональд, Дейвид Р. Эйвери Стоматология детей и подростков. –М.:Медицинское информационное агентство, 2003. -766с.
14. Рубахина Н.А., Аржанцев А.П. Рентгенодиагностика в стоматологии. – М.:МИА,1999. –450с.
15. Сайфуллина Х.М. Кариес зубов у детей и подростков: Учебное пособие. –М.:МЕДпресс, 2000. – 96с.
16. Сырбу Н.И. и соавт. Пульпиты у детей. – Кишинев: Штиинца, 1979. -98с.
17. Стоматология детей и подростков /Пер с англ. Под ред. Р.Е.Мак-Дональда, Д.Р.Эйвери. – М.:МИА, 2003. –766с.
18. Справочник по детской стоматологии (Под редакцией А.С. Cameron, R.P. Widmer/ Перевод с англ. По ред. Виноградовой Т.Ф, Гинали Н.В., Топольницкого О.З. – М.: МЕДпресс-информ, 2003. –288с.
19. Хельвиг Э., Климек Й., Аттин Т. Терапевтическая стоматология / Под ред. проф. А.М.Политун, проф. Н.И. Смоляр. Пер. с нем. –Львов:ГалаДент, 1999. – 409с.
20. Боровский Е.В., Иванов В.С., Максимовский Ю.М., Максимовская Л.Н. Терапевтическая стоматология. –М.:Медицина, 1998. –736 с.
21. Боровский Е.В., Жохова Н.С. Эндодонтическое лечение. –М., 1997. –64 с.
22. Боровский Е.В., Данилевский Н.Ф. Атлас заболеваний слизистой оболочки полости рта. – М.:Медицина, 1981. - 288 с.
23. Гранитов В.М. Герпесвирусная инфекция. –М.:Медкнига, Н.Новгород: изд-во НГМА, 2001. –88 с.:ил.
24. Григорьян А.С., Грудянов А.И., Рабухина Н.А., Фролова О.А. Болезни пародонта. Патогенез, диагностика, лечение. – М.:МИА, 2004. – 320 с.

25. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / под ред. проф. Е.В.Боровского, проф.А.Л.Машкиллейсона. – М.:МЕДпресс, 2001.- 320с., ил.
26. Ключева С.К., Мороз Б.Т. Основы генетики для стоматологов. – СПб.:ООО «МЕДИ издательство», 2005. – 68 с.
27. Максимоваская Л.Н., Рощина П.И. Лекарственные средства в стоматологии: Справочник. – 2-е изд. - М.: Медицина, 2000. – 240 с.
28. Марченко А.И., Кононович Е.Ф., Солнцева Т.А. Лечение заболеваний в детской терапевтической стоматологии. – К.: Здоровье, 1988.-160 с.
29. Новик И.И. Заболевания зубов и слизистой оболочки полости рта у детей. – К.: Здоровье, 1971. – 356 с.
30. Цепов Л.М.Заболевания пародонта: взгляд на проблему /Л.М.Цепов – М.: МЕДпресс-информ, 2006.- 192 с.
31. Чупрынина Н.М. Атлас рентгенограмм зубов и альвеолярного отростка в норме и при патологии у детей. –Москва, 1964.
32. Банченко Г.В. Сочетанные заболевания слизистой оболочки полости рта и внутренних органов / Г.В. Банченко. – М., 1979. – 189 с.
33. Вишняк Г.Н. Генерализованные заболевания пародонта (пародонтоз, пародонтит) / Г.Н. Вишняк. – К., 1999. – 216 с.
34. Вишняк Г.Н. Диагностика и лечение заболеваний языка / Г.Н. Вишняк. – К.: Здоров'я. – 1983. – 128 с.
35. Готь І.М. Невідкладні стани та допомога при них в практиці лікаря-стоматолога / І.М. Готь. – Львів, 1996. – 102 с.
36. Данилевский Н.Ф. Заболевания пародонта / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко. – К.: Здоров'я, 2000. – 461 с.
37. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній. – К., 1998. – 408 с.
38. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
39. Диагностика, лечение и профилактика стоматологических заболеваний / В.И. Яковлева, Е.К. Трофимова, Т.П. Давидович, Г.П. Просверьяк. – Минск, 1994. – 494 с.
40. Ефанов О.И., Физиотерапия стоматологических заболеваний / О.И. Ефанов, Т.Ф. Дзанагова. – М.: Медицина, 1980. – 296 с.

41. Заболевания пародонта / Под ред. проф. Л.Ю. Ореховой. – М.: Поли Медиа Пресс. – 2004. – 432 с.
42. Заболевания пародонта: атлас / [Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, П.А. Мухин и др.] / Под ред. Н.Ф. Данилевского. – 3-е изд., М.: Мед. информ. агенство, 1998. – 320 с.
43. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / Под ред. Е.В. Боровского, А.Л. Машкиллейсона. – М.: Медицина, 1984. – 399 с.
44. Заболевания слизистой оболочки полости рта: учебное пособие / Под ред. Л.И. Лукиных. – Н. Новгород, 1993. – 212 с.
45. Марченко А.И. Кандидозы слизистой оболочки полости рта / А.И. Марченко, М.М. Руденко. – К.: Здоров'я, 1978. – 70 с.
46. Марченко А.И. Фармакотерапия в стоматологии / А.И. Марченко, Е.Ф. Кононович, Т.А. Солнцева. – К.: Здоров'я, 1986. – 200 с.
47. Машковский М.Д. Лекарственные средства: у 2-х томах. – 13-е изд. новое / М.Д. Машковский. – Харьков: Торсинг, 1997. – Т.1. – 543 с.; Т.2. – 590 с.
48. Мащенко И.С. Болезни пародонта: учебное пособие / И.С. Мащенко. – Днепропетровск, Коло, 2003. – 272 с.
49. Пародонтология детского возраста / Н.Ф. Данилевский, Г.Н. Вишняк, А.М. Политун. – К.: Здоров'я, 1981. – 294 с.
50. Фитотерапия в стоматологии / Н.Ф. Данилевский, Т.В. Зинченко, Н.А. Кодола. – К.: Здоров'я, 1984. – 176 с.
51. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
52. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
53. Наказ МОЗ України від 03.05.2001 р. №168 “Про оптимізацію диспансеризації населення на етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні”.
54. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонція”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
55. Указ Президента України від 21.05.2002 р. №475/2002 “Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002-2007 рр.”

для англомовних студентів:

Additional literature:

1. Harty F. J. Endodontics in Clinic Practice. –1994. – 366 p.
2. Holland R. I. Citotoxicity of fluoride / R. I. Holland // Acta Odontol. Scand. – 1980. – Vol. 38. – № 2. – P. 69–79.
3. Mithell D. Oxford handbook of clinical dentistry / D. Mithell, L. Mithell. – Oxford University Press, 1999. – 804 p.
4. Rosen S. L. Fundamentals and Principles of Polymeric Materia / S. L. Rosen. – New-York, 1982. – 187 p.
5. Tyldesley W.R. Diagnostic picture tests in oral medicine / W. R. Tyldesley. – London, 1986. – 128 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Інформаційні ресурси вузівської бібліотеки.
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:
 - Електронний каталог бібліотеки.
 - Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники
 - Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

Сайт кафедри и другие сайты где есть информация по детской стоматологии

3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
 - Інтернет каталоги і колекції посилань.
 - Медичні web- сервери і web-сторінки:
 - MedWedi.ru – портал безкоштовної медичної літератури
 - Dic.academic.ru – словники і енциклопедії
 - Mediclub (medical information portal)
 - [http: www. Swissimplant.ru/ glossary.php](http://www.Swissimplant.ru/glossary.php)
 - [www. wikident.ru/ index.php](http://www.wikident.ru/index.php)
 - [www. eurolab.ua/ encyclopedia](http://www.eurolab.ua/encyclopedia)
 - MedUniver.com
 - Medical.diss.com

- Бази даних.
- Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.
- Бібліографічні посібники.
- Медичні організації (асоціації, наукові товариства).
- Науково-дослідницькі центри та інститути.
- Медична освіта.
- Лікувальні заклади.
- Новини.
- Корисні посилання.